श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - शास्त्री-१ (Sem_2) | **प्रश्नपत्र-८** | **गुणाः - ७०**

विषयः - वेदसंहिता | CE 1.2.4 | **समयः - ११:०० तः ०२:००**

दिनाङ्कः - २६-०४-२०१६ | **सन्दर्भग्रन्थः - ऋग्वेदप्रातिशाख्यम्**

युनिट-१

प्रश्नः -१ निम्नाङ्कितसूत्रेषु कयोश्चित् द्वयोः सूत्रयोः व्याख्यां कुरुत । ०८

(१) इपरो दीर्घवत्प्लुत । *(२) सर्व शेषो व्यञ्जनान्येव ।*

(३) स्वरान्तेव्यञ्जनान्युत्तरस्य । *(४) नासिक्यमानुस्वारान् ।*

प्रश्नः -२ वर्णोच्चारणपद्धतिं यथाशास्त्रं प्रतिपादयत । ०८

अथवा

प्रातिशाख्यग्रन्थस्य महत्त्वं प्रतिपादयत ।

प्रश्नः -३ द्वयोः टिप्पणी कार्या । ०४

(१) ह्रस्व संज्ञा । *(२) अन्तःस्थ संज्ञा ।* *(३) अघोषसंज्ञा ।* *(४) रक्तसंज्ञा ।*

प्रश्नः -४ अधोलिखितेषु पञ्चानामुत्तरं लिखत । ०५

(१) कति सन्ध्यक्षराणि ?

(२) इकारस्य उच्चराणस्थानं कुत्र वर्तते ?

(३) अनुनासिकवर्णाः कति ? के च ते ?

(४) ह्रस्वस्वरस्य उच्चराणकालः कः ?

(५) समानाक्षराणि कति ?

(६) दीर्घस्वरस्य का मात्रा ?

(७) कति सोष्मवर्णाः ?

(८) कति वर्णाः अघोषसंज्ञकाः ?

युनिट-२

प्रश्नः -५ निम्नाङ्कितसूत्रेषु कयोश्चित् द्वयोः सूत्रयोः व्याख्यां कुरुत । ०८

(१) ह्रस्वादेशे ह्रस्वदीर्घौ सवर्णौ । *(२) तेन येऽसंहितानाम् ।*

(३) महोऽपोवर्जमितरो यथोक्तम् । *(४) स्वरादेशोऽपूर्वपदेषु ।*

प्रश्नः -६ उदात्तादिस्वरान् अधिकृत्य एकं निबन्धं लिखत । ०८

अथवा

"ऊष्मा रेफी पञ्चमो नामिपूर्वः" इति सूत्रस्य व्याख्यां कुरुत ।

प्रश्नः -७ अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणीं लिखत । ०४

(१) प्रगृह्यसंज्ञा । *(२) प्रैषाणां पादवत्त्वम् ।*

(३) रिफितः । *(४) पदान्तलक्षणम् ।*

प्रश्नः -८ अधोलिखितेषु पञ्चानाम् उत्तरं यच्छत । **०५**

(१) कति वर्णाः नामि संज्ञकाः ?

(२) किं नाम स्वाध्यायः ?

(३) "दिवे कः" इति सूत्रस्य कोऽर्थः ?

(४) उपधा का ?

(५) 'अपस्कः' इति पदे का संज्ञा ?

(६) सवर्णसंज्ञाविधायकसूत्रं किम् ?

(७) 'प्रगृह्य' इति शब्दस्य शाब्दिकार्थः कः ?

(८) परिभाषाप्रकरणे कति सूत्राणि ?

युनिट-३

प्रश्नः -९ निम्नाङ्कितसूत्रेषु कयोश्चित् द्वयोः सूत्रयोः व्याख्यां कुरुत । **०८**

(१) स्वरान्तरं तु विवृत्तिः । *(२) आनुपूर्व्येण संधीन् ।*

(३) उत्तमौ च द्वौ स्वरौ । *(४) ऋकार उदये कण्ठयावकारं तदुद्ग्राहवत् ।*

प्रश्नः -१० संहीतायाः स्वरूपं यथाशास्त्रं प्रतिपादयत । **०८**

अथवा

संधीनां प्रकारभेदान् प्रस्तूयताम् ।

प्रश्नः -११ टिप्पणी लिखत । (एकस्य) **०२**

(१) क्षैप्राः संधयः । *(२) उद्ग्रहाः ।*

प्रश्नः -१२ अधस्तनेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । **०२**

(१) प्रातिशाख्ये कति पटलानि ?

(२) के प्रश्लिष्टा नाम संधयः ?

(३) पदवृत्तयः वर्णाः के सन्ति ?

(४) 'अतोऽन्याः पदंसंधिषु' इत्यस्य उदाहरणं किम् ?